

善生经

东晋罽宾三藏瞿昙僧伽提婆译

南無本師釋迦牟尼佛

说 明

本注音版《善生经》是根据乾隆大藏经第 49 册、第 0538 部，东晋罽宾三藏瞿昙僧伽提婆译的《中阿含经》卷第三十三中的“小品善生经第十九”注音校正的，该经本被列入乾隆大藏经“小乘阿含部”。特此说明。

shànshēng jīng

善生经

dōng jìn jì bīn sānzàng qú tánsēngqié tí pó yì
东晋罽宾三藏瞿昙僧伽提婆译

wǒ wén rú shì yī shí fó yóuwángshèchéng zài ráo hā má
我闻如是：一时，佛游王舍城，在饶蝦蟆

lín ěr shí shànshēng jū shì zǐ fù lín zhōng shí yīn liù fāng gù
林。尔时，善生居士子父临终时，因六方故，

yí chì qí zǐ shànjiàoshàn hē yuē shànshēng wǒ mìngzhōnghòu
遗敕其子，善教善诃曰：“善生，我命终后，

rǔ dāngchāshǒuxiàng liù fāng lǐ dōngfāng ruò yǒuzhòngshēngzhě wǒ
汝当叉手向六方礼：东方若有众生者，我

jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōngjìng gòngyǎng
尽恭敬、供养、礼事彼，我尽恭敬、供养、

lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dānggōngjìng gòngyǎng lǐ shì wǒ rú shì
礼事彼已，彼亦当恭敬、供养、礼事我。如是

nánfāng xī fāng běifāng xià fāng shàngfāng ruò yǒuzhòngshēng
南方、西方、北方、下方、上方，若有众生

zhě wǒ jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōngjìng gòng
者，我尽恭敬、供养、礼事彼，我尽恭敬、供

yǎng lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dānggōngjìng gòngyǎng lǐ shì wǒ
养、礼事彼已，彼亦当恭敬、供养、礼事我。”

shànshēng jū shì zǐ wén fù jiào yǐ bó fù yuē wěi dāng
善生居士子闻父教已，白父曰：“唯，当

rú zūn chì
如尊敕。”

yú shì shànshēng jū shì zǐ fù mìngzhōnghòu píngdàn mù yù
于是，善生居士子父命终后，平旦沐浴，

zhuó xīn chú mó yī shǒu zhí shēng jū shě yè wǎng zhì shuǐbiān chā
著新芻摩衣，手执生拘舍叶，往至水边，叉

shǒuxiàng liù fāng lǐ dōngfāng ruò yǒuzhòngshēngzhě wǒ jìn gōngjìng
手向六方礼：“东方若有众生者，我尽恭敬、

gòngyǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ yǐ
供养、礼事彼，我尽恭敬、供养、礼事彼已，

bǐ yì dānggōngjìng gòngyǎng lǐ shì wǒ rú shì nánfāng xī fāng
彼亦当恭敬、供养、礼事我。如是南方、西方、

běi fāng xià fāng shàng fāng ruò yǒu zhòng shēng zhě wǒ jìn gōng jìng
北方、下方、上方，若有众生者，我尽恭敬、
gòng yǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōng jìng gòng yǎng lǐ shì bǐ yǐ
供养、礼事彼，我尽恭敬、供养、礼事彼已，
bǐ yì dāng gōng jìng gòng yǎng lǐ shì wǒ
彼亦当恭敬、供养、礼事我。”

bǐ shí shì zūn guò yè píng dàn zhuó yī chí bō rù wáng shè
彼时，世尊过夜平旦，著衣持钵，入王舍
chéng ér xíng qǐ shí shì zūn rù wáng shè chéng qǐ shí shí yáo jiàn
城，而行乞食。世尊入王舍城乞食时，遥见
shàn shēng jū shì zǐ píng dàn mù yù zhuó xīn chú mó yī shǒu zhí shēng
善生居士子，平旦沐浴，著新芻摩衣，手执生
jū shě yè wǎng zhì shuǐ biān chā shǒu xiàng liù fāng lǐ “dōng fāng ruò
拘舍叶，往至水边，叉手向六方礼：“东方若
yǒu zhòng shēng zhě wǒ jìn gōng jìng gòng yǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn
有众生者，我尽恭敬、供养、礼事彼，我尽
gōng jìng gòng yǎng lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dāng gōng jìng gòng yǎng
恭敬、供养、礼事彼已，彼亦当恭敬、供养、
lǐ shì wǒ rú shì nán fāng xī fāng běi fāng xià fāng shàng fāng
礼事我。如是南方、西方、北方、下方、上方，
ruò yǒu zhòng shēng zhě wǒ jìn gōng jìng gòng yǎng lǐ shì bǐ wǒ
若有众生者，我尽恭敬、供养、礼事彼，我
jìn gōng jìng gòng yǎng lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dāng gōng jìng gòng
尽恭敬、供养、礼事彼已，彼亦当恭敬、供
yǎng lǐ shì wǒ
养、礼事我。”

shì zūn jiàn yǐ wǎng zhì shàn shēng jū shì zǐ suǒ wèn yuē
世尊见已，往至善生居士子所，问曰：
jū shì zǐ shòu hé shā mén fàn zhì jiào jiāo rǔ gōng jìng gòng
“居士子，受何沙门、梵志教？教汝恭敬、供
yǎng lǐ shì píng dàn mù yù zhuó xīn chú mó yī shǒu zhí shēng jū
养、礼事，平旦沐浴，著新芻摩衣，手执生拘
shě yè wǎng zhì shuǐ biān chā shǒu xiàng liù fāng lǐ dōng fāng ruò yǒu
舍叶，往至水边，叉手向六方礼：东方若有
zhòng shēng zhě wǒ jìn gōng jìng gòng yǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōng
众生者，我尽恭敬、供养、礼事彼，我尽恭
jìng gòng yǎng lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dāng gōng jìng gòng yǎng
敬、供养、礼事彼已，彼亦当恭敬、供养、

lǐ shì wǒ rú shì nánfāng xī fāng běi fāng xià fāng shàngfāng
礼事我。如是南方、西方、北方、下方、上方，
ruò yǒuzhòngshēngzhě wǒ jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ wǒ
若有众生者，我尽恭敬、供养、礼事彼，我
jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dānggōngjìng gòng
尽恭敬、供养、礼事彼已，彼亦当恭敬、供
yǎng lǐ shì wǒ yé
养、礼事我耶？”

shànshēng jū shì zǐ dá yuē shì zūn wǒ bú shòu yú shāmén
善生居士子答曰：“世尊，我不受余沙门、
fàn zhì jiào yě shì zūn wǒ fù lín mìngzhōng shí yīn liù fāng gù
梵志教也。世尊，我父临命终时，因六方故，
yí chì yú wǒ shànjiàoshàn hē yuē shànshēng wǒ mìngzhōnghòu
遗敕于我，善教善诃曰：‘善生，我命终后，
rǔ dāngchāshǒuxiàng liù fāng lǐ dōngfāng ruò yǒuzhòngshēngzhě wǒ
汝当叉手向六方礼：东方若有众生者，我
jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōngjìng gòngyǎng
尽恭敬、供养、礼事彼，我尽恭敬、供养、
lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dānggōngjìng gòngyǎng lǐ shì wǒ rú shì
礼事彼已，彼亦当恭敬、供养、礼事我。如是
nánfāng xī fāng běi fāng xià fāng shàngfāng ruò yǒuzhòngshēng
南方、西方、北方、下方、上方，若有众生
zhě wǒ jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōngjìng gòng
者，我尽恭敬、供养、礼事彼，我尽恭敬、供
yǎng lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dānggōngjìng gòngyǎng lǐ shì wǒ
养、礼事彼已，彼亦当恭敬、供养、礼事我。’
shì zūn wǒ shòu fù yí jiào gōngjìng gòngyǎng lǐ shì gù píng
世尊，我受父遗教，恭敬、供养、礼事故，平
dàn mù yù zhuó xīn chú mó yī shǒu zhí shēng jū shě yè wǎng zhì shuǐ
旦沐浴，著新芻摩衣，手执生拘舍叶，往至水
biān chāshǒuxiàng liù fāng lǐ dōngfāng ruò yǒuzhòngshēngzhě wǒ
边，叉手向六方礼：东方若有众生者，我
jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōngjìng gòngyǎng
尽恭敬、供养、礼事彼，我尽恭敬、供养、
lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dānggōngjìng gòngyǎng lǐ shì wǒ rú shì
礼事彼已，彼亦当恭敬、供养、礼事我。如是
nánfāng xī fāng běi fāng xià fāng shàngfāng ruò yǒuzhòngshēng
南方、西方、北方、下方、上方，若有众生

zhě wǒ jìn gōngjìng gòngyǎng lǐ shì bǐ wǒ jìn gōngjìng gòng
者，我尽恭敬、供养、礼事彼，我尽恭敬、供
yǎng lǐ shì bǐ yǐ bǐ yì dānggōngjìng gòngyǎng lǐ shì wǒ
养、礼事彼已，彼亦当恭敬、供养、礼事我。”

shì zūnwén yǐ gào yuē jū shì zǐ wǒ shuō yǒu liù fāng
世尊闻已，告曰：“居士子，我说有六方，
bù shuō wú yě jū shì zǐ ruò yǒu rén shàn bié liù fāng lí sì fāng
不说无也。居士子，若有人善别六方，离四方
è bú shàn yè gòu bǐ yú xiàn fǎ kě jìng kě zhòng shēnhuàimìngzhōng
恶不善业垢，彼于现法可敬可重，身坏命终，
bì zhì shànchù shàngshēngtiānzhōng jū shì zǐ zhòngshēngyǒu sì
必至善处，上生天中。居士子，众生有四
zhǒng yè sì zhǒng huì yún hé wéi sì jū shì zǐ shāshēngzhě
种业、四种秽。云何为四？居士子，杀生者，
shì zhòngshēng yè zhǒng huì zhǒng bù yǔ qǔ xié yín wàngyán
是众生业种、秽种；不与取、邪淫、妄言
zhě shì zhòngshēng yè zhǒng huì zhǒng
者，是众生业种、秽种。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
于是，世尊说此颂曰：

shāshēng bù yǔ qǔ xié yín fàn tā qī
杀生不与取，邪淫犯他妻，
suǒ yán bù zhēn shí huì zhě bù chēng yù
所言不真实，慧者不称誉。

jū shì zǐ rén yīn sì shì gù biàn dé duō zuì yún hé wéi
“居士子，人因四事故，便得多罪。云何为
sì xíng yù xíng huì xíng bù xíng chī
四？行欲、行恚、行怖、行痴。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
于是，世尊说此颂曰：

yù huì bù jí chī xíng è fēi fǎ xíng
欲恚怖及痴，行恶非法行，
bǐ bì miè míng chēng rú yuè xiàng jìn mò
彼必灭名称，如月向尽没。

jū shì zǐ rén yīn sì shì gù biàn dé duō fú yún hé wéi
“居士子，人因四事故，便得多福。云何为
sì bù xíng yù bù xíng huì bù xíng bù bù xíng chī
四？不行欲、不行恚、不行怖、不行痴。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyue
于是，世尊说此颂曰：

duàn yù wú huì bù wú chī xíng fǎ xíng
断欲无恚怖，无痴行法行，
bǐ míngchēng pǔ wén rú yuèjiànshèngmǎn
彼名称普闻，如月渐盛满。

jū shì zǐ qiú cái wù zhě dāng zhī yǒu liù fēi dào yún hé
“居士子，求财物者，当知有六非道。云何

wéi liù yī yuē zhǒngzhǒng xì qiú cái wù zhě wéi fēi dào èr yuē
为六？一曰，种种戏求财物者为非道；二曰，
fēi shí xíng qiú cái wù zhě wéi fēi dào sānyuē yǐn jiǔ fàng yì qiú cái wù
非时行求财物者为非道；三曰，饮酒放逸求财物
zhě wéi fēi dào sì yuē qīn jìn è zhī shí qiú cái wù zhě wéi fēi dào
者为非道；四曰，亲近恶知识求财物者为非道；
wǔ yuē cháng xǐ jì yuè qiú cái wù zhě wéi fēi dào liù yuē lǎn duò
五曰，常喜妓乐求财物者为非道；六曰，懒惰
qiú cái wù zhě wéi fēi dào
求财物者为非道。

jū shì zǐ ruò rén zhǒngzhǒng xì zhě dāng zhī yǒu liù zāi
“居士子，若人种种戏者，当知有六灾

huàn yún hé wéi liù yī zhě fù zé shēngyuàn èr zhě shī zé
患。云何为六？一者，负则生怨；二者，失则
shēng chǐ sānzhě fù zé mián bù ān sì zhě lìng yuàn jiā huái xǐ
生耻；三者，负则眠不安；四者，令怨家怀喜；
wǔ zhě shǐ zōng qīn huáiyōu liù zhě zài zhòng suǒ shuō rén bú xìn yòng
五者，使宗亲怀忧；六者，在众所说人不信用。
jū shì zǐ rén bó xì zhě bù jīng yíng zuò shì zuò shì bù yíng zé
居士子，人博戏者，不经营作事；作事不营，则
gōng yè bù chéng wèi dé cái wù zé bù néng dé běnyǒu cái wù
功业不成；未得财物，则不能得；本有财物，
biàn zhuǎn xiāo hào
便转消耗。

jū shì zǐ rén fēi shí xíng zhě dāng zhī yǒu liù zāi huàn
“居士子，人非时行者，当知有六灾患。

yún hé wéi liù yī zhě bú zì hù èr zhě bú hù cái wù sān
云何为六？一者，不自护；二者，不护财物；三
zhě bú hù qī zǐ sì zhě wéi rén suǒ yí wǔ zhě duō shēng kǔ
者，不护妻子；四者，为人所疑；五者，多生苦

huàn liù zhě wéi rén suǒ bàng jū shì zǐ rén fēi shí xíng zhě
患；六者，为人所谤。居士子，人非时行者，
bù jīng yíng zuò shì zuò shì bù yíng zé gōng yè bù chéng wèi dé cái
不经营作事；作事不营，则功业不成；未得财
wù zé bù néng dé běnyǒu cái wù biàn zhuǎn xiāo hào
物，则不能得；本有财物，便转消耗。

jū shì zǐ ruò rén yǐn jiǔ fàng yì zhě dāng zhī yǒu liù zāi
“居士子，若人饮酒放逸者，当知有六灾

huàn yī zhě xiàn cái wù shī èr zhě duō yǒu jí huàn sān zhě
患：一者，现财物失；二者，多有疾患；三者，
zēng zhū dòu zhēng sì zhě yǐn cáng fā lòu wǔ zhě bù chēng bú
增诸斗诤；四者，隐藏发露；五者，不称不
hù liù zhě miè huì shēng chī jū shì zǐ rén yǐn jiǔ fàng yì zhě
护；六者，灭慧生痴。居士子，人饮酒放逸者，
bù jīng yíng zuò shì zuò shì bù yíng zé gōng yè bù chéng wèi dé cái
不经营作事；作事不营，则功业不成；未得财
wù zé bù néng dé běnyǒu cái wù biàn zhuǎn xiāo hào
物，则不能得；本有财物，便转消耗。

jū shì zǐ ruò rén qīn jìn è zhī shí zhě dāng zhī yǒu liù zāi
“居士子，若人亲近恶知识者，当知有六灾

huàn yún hé wéi liù yī zhě qīn jìn zé èr zhě qīn jìn qī kuáng
患。云何为六？一者，亲近贼；二者，亲近欺诳；
sān zhě qīn jìn kuáng zuì sì zhě qīn jìn fàng zì wǔ zhě zhú
三者，亲近狂醉；四者，亲近放恣；五者，逐
huì xī xì liù zhě yǐ cǐ wéi qīn yǒu yǐ cǐ wéi bàn lǚ jū shì
会嬉戏；六者，以此为亲友，以此为伴侣。居士
zǐ ruò rén qīn jìn è rú shí zhě bù jīng yíng zuò shì zuò shì bù yíng
子，若人亲近恶如知识者，不经营作事；作事不营，
zé gōng yè bù chéng wèi dé cái wù zé bù néng dé běnyǒu cái wù
则功业不成；未得财物，则不能得；本有财物，
biàn zhuǎn xiāo hào
便转消耗。

jū shì zǐ ruò rén xǐ jì yuè zhě dāng zhī yǒu liù zāi huàn
“居士子，若人喜妓乐者，当知有六灾患。

yún hé wéi liù yī zhě xǐ wén gē èr zhě xǐ jiàn wǔ sān zhě
云何为六？一者，喜闻歌；二者，喜见舞；三者，
xǐ wǎng zuò lè sì zhě xǐ jiàn lòng líng wǔ zhě xǐ pāi liǎng shǒu
喜往作乐；四者，喜见弄铃；五者，喜拍两手；

liù zhě xǐ dà jù huì jū shì zǐ ruò rén xǐ jì yuèzhě bù jīng
六者，喜大聚会。居士子，若人喜妓乐者，不经
yíngzuò shì zuò shì bù yíng zé gōng yè bù chéng wèi dé cái wù
营作事；作事不营，则功业不成；未得财物，
zé bù néng dé běnyǒu cái wù biàn zhuǎn xiāohào
则不能得；本有财物，便转消耗。

jū shì zǐ ruò yǒu lǎn duòzhě dāng zhī yǒu liù zāi huàn
“居士子，若有懒惰者，当知有六灾患。

yún hé wéi liù yī zhě dà zǎo bú zuò yè èr zhě dà wǎn bú zuò
云何为六？一者，大早不作业；二者，大晚不作
yè sānzhě dà hán bú zuò yè sì zhě dà rè bú zuò yè wǔ
业；三者，大寒不作业；四者，大热不作业；五
zhě dà bǎo bú zuò yè liù zhě dà jī bú zuò yè jū shì zǐ
者，大饱不作业；六者，大饥不作业。居士子，
ruò rén lǎn duòzhě bù jīng yíngzuò shì zuò shì bù yíng zé gōng yè bù
若人懒惰者，不经营作事；作事不营，则功业不
chéng wèi dé cái wù zé bù néng dé běnyǒu cái wù biàn zhuǎn
成；未得财物，则不能得；本有财物，便转
xiāohào
消耗。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyue
于是，世尊说此颂曰：

zhǒngzhǒng xì zhú sè	shì jiǔ xǐ zuò lè
种种戏逐色，	嗜酒喜作乐，
qīn jìn è zhī shí	lǎn duò bú zuò yè
亲近恶知识，	懒惰不作业，
fàng zì bú zì hù	cǐ chù huài bài rén
放恣不自护，	此处坏败人。
xíng lái bù fáng hù	xié yín fàn tā qī
行来不防护，	邪淫犯他妻，
xīn zhōngcháng jié yuàn	qiú yuàn wú yǒu lì
心中常结怨，	求愿无有利，
yǐn jiǔ niàn nǚ sè	cǐ chù huài bài rén
饮酒念女色，	此处坏败人。
zhòng zuò bú shàn xíng	hěn lì bú shòu jiào
重作不善行，	很戾不受教，
mà shā mén fàn zhì	diān dǎo yǒu xié jiàn
骂沙门梵志，	颠倒有邪见，

xīōng bào xíng hēi yè   cǐ chù huài bài rén
凶暴行黑业，此处坏败人。
zì fá wú cái wù   yǐn jiǔ shī yī bèi
自乏无财物，饮酒失衣被，
fù zhài rú yǒng quán   bǐ bì huài mén zú
负债如涌泉，彼必坏门族。
shù wǎng zhì jiǔ lú   qīn jìn è péng yǒu
数往至酒炉，亲近恶朋友，
yīng dé cái bù dé   shì bàn dǎng wéi lè
应得财不得，是伴党为乐。
duō yǒu è péng yǒu   cháng suí bú shàn bàn
多有恶朋友，常随不善伴，
jīn shì jí hòu shì   èr jù dé bài huài
今世及后世，二俱得败坏。
rén xí è zhuǎn jiǎn   xí shàn zhuǎn xìng shèng
人习恶转减，习善转兴盛，
xí shèng zhě zhuǎn zēng   shì gù dāng xí shèng
习胜者转增，是故当习胜。
xí shēng zé dé shēng   cháng dǎi zhì huì shēng
习升则得升，常逮智慧升，
zhuǎn huò qīng jìng jiè   jí yǔ wēi miào zhǐ
转获清净戒，及与微妙止。
zhòu zé xǐ shuì wò   yè zé hǎo yóu xíng
昼则喜睡卧，夜则好游行，
fàng yì cháng yǐn jiǔ   jū jiā ān dé chéng
放逸常饮酒，居家安得成？
dà hán jí dà rè   wèi yǒu lǎn duò rén
大寒及大热，谓有懒惰人，
zhì jìng bù chéng yè   zhōng bú huò cái lì
至竟不成业，终不获财利。
ruò hán jí dà rè   bú jì yóu rú cǎo
若寒及大热，不计犹如草，
ruò rén zuò shì yè   bǐ zhōng bù shī lè
若人作是业，彼终不失乐。

jū shì zǐ yǒu sì bù qīn ér sì qīn   yún hé wéi sì   yī
“居士子，有四不亲而似亲。云何为四？一

zhě zhī shì fēi qīn sì rú qīn   èr zhě miàn qián ài yán fēi qīn sì rú
者，知事非亲似如亲；二者，面前爱言非亲似如

qīn sānzhě yán yǔ fēi qīn sì rú qīn sì zhě è qù bàn fēi qīn
亲；三者，言语非亲似如亲；四者，恶趣伴非亲
shì rú qīn jū shì zǐ yīn sì shì gù zhī shì fēi qīn sì rú qīn
似如亲。居士子，因四事故，知事非亲似如亲。
yún hé wéi sì yī zhě yǐ zhī shì duó cái èr zhě yǐ shǎo qǔ duō
云何为四？一者，以知事夺财；二者，以少取多；
sānzhě huò yǐ kǒng bù sì zhě huò wéi lì xiá xí
三者，或以恐怖；四者、或为利狎习。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyǔē
于是，世尊说此颂曰：

rén yǐ zhī wéi shì yán yǔ zhì róuruǎn
人以知为事，言语至柔软，
bù wéi lì xiá xí zhī fēi qīn rú qīn
怖为利狎习，知非亲如亲，
chángdāngyuǎn lí bǐ rú dào yǒu kǒng bù
常当远离彼，如道有恐怖。

jū shì zǐ yīn sì shì gù miànqián ài yán fēi qīn sì rú qīn
“居士子，因四事故，面前爱言非亲似如亲。

yún hé wéi sì yī zhě zhì miào shì èr zhě jiāozuò è sānzhě
云何为四？一者，制妙事；二者，教作恶；三者，
miànqiánchēng yù sì zhě bèishuō qí è
面前称誉；四者，背说其恶。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyǔē
于是，世尊说此颂曰：

ruò zhì miào shàn fǎ jiāozuò è bú shàn
若制妙善法，教作恶不善，
duì miànqiánchēng yù bèihòushuō qí è
对面前称誉，背后说其恶，
ruò zhī miào jí è yì fù jué èr shuō
若知妙及恶，亦复觉二说，
shì qīn bù kě qīn zhī bǐ rén rú shì
是亲不可亲，知彼人如是，
chángdāngyuǎn lí bǐ rú dào yǒu kǒng bù
常当远离彼，如道有恐怖。

jū shì zǐ yīn sì shì gù yán yǔ fēi qīn sì rú qīn yún
“居士子，因四事故，言语非亲似如亲。云

hé wéi sì yī zhě rèn guò qù shì èr zhě bì biàndāng lái shì
何为四？一者，认过去事；二者，必辩当来事；

sānzhě xū bù zhēnshuō sì zhě xiàn shì bì miè wǒ dāng zuò bú
三者，虚不真说；四者，现事必灭，我当作不
zuò rèn shuō
作认说。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
于是，世尊说此颂曰：

rèn guò jí wèi lái xū lún xiànmiè shì
认过及未来，虚论现灭事，
dāng zuò bú zuò shuō zhī fēi qīn rú qīn
当作不作说，知非亲如亲，
chángdāngyuǎn lí bǐ rú dào yǒu kǒng bù
常当远离彼，如道有恐怖。

jū shì zǐ yīn sì shì gù è qù bàn fēi qīn shì rú qīn
“居士子，因四事故，恶趣伴非亲似如亲。

yún hé wéi sì yī zhě jiāozhǒngzhǒng xì èr zhě jiāo fēi shí xíng
云何为四？一者，教种种戏；二者，教非时行；
sānzhě jiāo lìng yǐn jiǔ sì zhě jiāo qīn jìn è zhī shí
三者，教令饮酒；四者，教亲近恶知识。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
于是，世尊说此颂曰：

jiāo ruò gān zhǒng xì yǐn jiǔ fàn tā qī
教若干种戏，饮酒犯他妻，
xí xià bù xí shèng bǐ miè rú yuè jìn
习下不习胜，彼灭如月尽，
chángdāngyuǎn lí bǐ rú dào yǒu kǒng bù
常当远离彼，如道有恐怖。

jū shì zǐ shàn qīn dāng zhī yǒu sì zhǒng yún hé wéi sì
“居士子，善亲当知有四种。云何为四？

yī zhě tóng kǔ lè dāng zhī shì shàn qīn èr zhě mǐn niàn dāng
一者，同苦乐，当知是善亲；二者，愍念，当
zhī shì shàn qīn sānzhě qiú lì dāng zhī shì shàn qīn sì zhě
知是善亲；三者，求利，当知是善亲；四者，
ráo yì dāng zhī shì shàn qīn jū shì zǐ yīn sì shì gù tóng kǔ lè
饶益，当知是善亲。居士子，因四事故同苦乐，
dāng zhī shì shàn qīn yún hé wéi sì yī zhě wèi bǐ shě jǐ èr
当知是善亲。云何为四？一者，为彼舍己；二
zhě wèi bǐ shě cái sānzhě wèi bǐ shě qī zǐ sì zhě suǒ shuō
者，为彼舍财；三者，为彼舍妻子；四者、所说

kānrěn
堪忍。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
于是，世尊说此颂曰：

shě yù cái qī zǐ suǒshuōnéngkānrěn
舍欲财妻子，所说能堪忍，
zhī qīn tóng kǔ lè huì zhě dāng xiá xí
知亲同苦乐，慧者当狎习。

jū shì zǐ yīn sì shì gù mǐnniàn dāng zhī shì shàn qīn
“居士子，因四事故愍念，当知是善亲。

yún hé wéi sì yī zhě jiāomiào fǎ èr zhě zhì è fǎ sānzhě
云何为四？一者，教妙法；二者，制恶法；三者，
miànqiánchēngshuō sì zhě quèyuàn jiā
面前称说；四者，却怨家。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
于是，世尊说此颂曰：

jiāomiào shàn zhì è miànchēngquèyuàn jiā
教妙善制恶，面称却怨家，
zhī shàn qīn mǐnniàn huì zhě dāng xiá xí
知善亲愍念，慧者当狎习。

jū shì zǐ yīn sì shì gù qiú lì dāng zhī shì shàn qīn
“居士子，因四事故求利，当知是善亲。

yún hé wéi sì yī zhě mì shì fā lòu èr zhě mì bú fù cáng
云何为四？一者，密事发露；二者，密不覆藏；
sānzhě dé lì wéi xǐ sì zhě bù dé lì bù yōu
三者，得利为喜；四者，不得利不忧。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
于是，世尊说此颂曰：

mì shì lòu bù cáng lì xǐ wú bù yōu
密事露不藏，利喜无不忧，
zhī shàn qīn qiú lì huì zhě dāng xiá xí
知善亲求利，慧者当狎习。

jū shì zǐ yīn sì shì gù ráo yì dāng zhī shì shàn qīn
“居士子，因四事故饶益，当知是善亲。

yún hé wéi sì yī zhě zhī cái wù jìn èr zhě zhī cái wù jìn yǐ
云何为四？一者，知财物尽；二者，知财物尽已
biàn gěi yǔ wù sānzhě jiàn fàng yì jiào hē sì zhě cháng yǐ mǐn
便给与物；三者，见放逸教诃；四者，常以愍

niàn yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
念。”于是，世尊说此颂曰：

zhī cái jìn yǔ wù fàng yì jiàomǐnniàn
知财尽与物，放逸教愍念，
zhī shàn qīn ráo yì huì zhě dāng xiá xí
知善亲饶益，慧者当狎习。

jū shì zǐ shèng fǎ lǜ zhōng yǒu liù fāng dōngfāng
“居士子，圣法、律中有六方：东方、

nánfāng xī fāng běifāng xià fāng shàngfāng jū shì zǐ rú
南方、西方、北方、下方、上方。居士子，如

dōngfāngzhě rú shì zǐ guān fù mǔ zǐ dāng yǐ wǔ shì fèngjìnggòng
东方者，如是子观父母，子当以五事奉敬供

yǎng fù mǔ yún hé wéi wǔ yī zhě zēng yì cái wù èr zhě bèi
养父母。云何为五？一者，增益财物；二者，备

bànzhòng shì sānzhě suǒ yù zé fèng sì zhě zì zì bù wéi
办众事；三者，所欲则奉；四者，自恣不违；

wǔ zhě suǒyǒu sī wù jìn yǐ fèngshàng zǐ yǐ cǐ wǔ shì fèngjìnggòng
五者，所有私物尽以奉上。子以此五事奉敬供

yǎng fù mǔ fù mǔ yì yǐ wǔ shì shànniàn qí zǐ yún hé wéi wǔ
养父母，父母亦以五事善念其子。云何为五？

yī zhě ài niàn ér zǐ èr zhě gòng jǐ wú fá sānzhě lìng zǐ
一者，爱念儿子；二者，供给无乏；三者，令子

bú fù zhài sì zhě hūn qǔ chēng kě wǔ zhě fù mǔ kě yì suǒ
不负债；四者，婚娶称可；五者，父母可意所

yǒu cái wù jìn yǐ fù zǐ fù mǔ yì cǐ wǔ shì shànniàn qí zǐ jū shì
有财物尽以付子。父母以此五事善念其子。居士

zǐ rú shì dōngfāng èr jù fēn bié jū shì zǐ shèng fǎ lǜ zhōng
子，如是东方二俱分别。居士子，圣法、律中

dōngfāngzhě wèi zǐ fù mǔ yě jū shì zǐ ruò cí xiào fù mǔ
东方者，谓子、父母也。居士子，若慈孝父母

zhě bì yǒuzēng yì zé wú shuāihào
者，必有增益，则无衰耗。

jū shì zǐ rú nánfāngzhě rú shì dì zǐ guān shī dì zǐ
“居士子，如南方者，如是弟子观师，弟子

dāng yǐ wǔ shì gōngjìnggòngyǎng yú shī yún hé wéi wǔ yī zhě shàn
当以五事恭敬供养于师。云何为五？一者，善

gōngshùn èr zhě shànchéng shì sānzhě sù qǐ sì zhě suǒ
恭顺；二者，善承事；三者，速起；四者，所

zuò yè shàn wǔ zhě néng fèng jìng shī dì zǐ yǐ cǐ wǔ shì gōng jìng
作业善；五者，能奉敬师。弟子以此五事恭敬

gòng yǎng yú shī shī yì yǐ wǔ shì shàn niàn dì zǐ yún hé wéi wǔ
供养于师，师亦以五事善念弟子。云何为五？

yī zhě jiāo jì shù èr zhě sù jiāo sān zhě jìn jiāo suǒ zhī
一者，教技术；二者，速教；三者，尽教所知；

sì zhě ān chǔ shàn fāng wǔ zhě fù zhǔ shàn zhī shī yǐ cǐ
四者，安处善方；五者，付嘱善知识。师以此

wǔ shì shàn niàn dì zǐ jū shì zǐ rú shì nán fāng èr jù fēn bié jū
五事善念弟子。居士子，如是南方二俱分别。居

shì zǐ shèng fǎ lǜ zhōng nán fāng zhě wèi dì zǐ shī yě jū
士子，圣法、律中南方者，谓弟子、师也。居

shì zǐ ruò rén cí shùn yú shī zhě bì yǒu zēng yì zé wú shuāi hào
士子，若人慈顺于师者，必有增益，则无衰耗。

jū shì zǐ rú xī fāng zhě rú shì fū guān qī zǐ fū dāng
“居士子，如西方者，如是夫观妻子，夫当

yǐ wǔ shì ài jìng gòng jǐ qī zǐ yún hé wéi wǔ yī zhě lián niàn qī
以五事爱敬供给妻子。云何为五？一者，怜念妻

zǐ èr zhě bù qīng màn sān zhě wèi zuò yīng luò yán jù sì zhě
子；二者，不轻慢；三者，为作璎珞严具；四者，

yú jiā zhōng dé zì zài wǔ zhě niàn qī qīn qīn fū yǐ cǐ wǔ shì
于家中得自在；五者，念妻亲亲。夫以此五事

ài jìng gòng jǐ qī zǐ qī zǐ dāng yǐ shí sān shì shàn jìng shùn fū yún
爱敬供给妻子，妻子当以十三事善敬顺夫。云

hé shí sān yī zhě zhòng ài jìng fū èr zhě zhòng gòng yǎng fū
何十三？一者，重爱敬夫；二者，重供养夫；

sān zhě shàn niàn qī fū sì zhě shè chí zuò yè wǔ zhě shàn
三者，善念其夫；四者，摄持作业；五者，善

shè juàn shǔ liù zhě qián yǐ zhān shì qī zhě hòu yǐ ài xíng
摄眷属；六者，前以瞻侍；七者，后以爱行；

bā zhě yán yǐ chéng shí jiǔ zhě bú jìn zhì mén shí zhě jiàn
八者，言以诚实；九者，不禁制门；十者，见

lái zàn shàn shí yī zhě fū shè chuáng dài shí èr zhě shī shè jìng
来赞善；十一者，敷设床待；十二者，施設净

měi fēng ráo yǐn shí shí sān zhě gòng yǎng shā mén fàn zhì qī zǐ
美丰饶饮食；十三者，供养沙门、梵志。妻子

yǐ cǐ shí sān shì shàn jìng shùn fū jū shì zǐ rú shì xī fāng èr jù
以此十三事善敬顺夫。居士子，如是西方二俱

fēn bié jū shì zǐ shèng fǎ lù zhōng xī fāngzhě wèi fū qī
 分别。居士子，圣法、律中西方者，谓夫、妻
 zǐ yě jū shì zǐ ruò rén cí mǐn qī zǐ zhě bì yǒuzēng yì zé
 子也。居士子，若人慈愍妻子者，必有增益，则
 wú shuāihào
 无衰耗。

jū shì zǐ rú běifāngzhě rú shì dà jiā guān nú bì shǐ
 “居士子，如北方者，如是大家观奴婢、使
 rén dà jiā dāng yǐ wǔ shì mǐnniàn jǐ xù nú bì shǐ rén yún hé wéi
 人，大家当以五事愍念给恤奴婢、使人。云何为
 wǔ yī zhě suí qí lì ér zuò yè èr zhě suí shí shí zhī sān
 五？一者，随其力而作业；二者，随时食之；三
 zhě suí shí yǐn zhī sì zhě jí rì xiū xi wǔ zhě bìng gěi tāng
 者，随时饮之；四者，及日休息；五者，病给汤
 yào dà jiā yǐ cǐ wǔ shì mǐnniàn jǐ xù nú bì shǐ rén nú bì
 药。大家以此五事愍念给恤奴婢、使人，奴婢、
 shǐ rén dāng yǐ jiǔ shì shàn fèng dà jiā yún hé wéi jiǔ yī zhě suí
 使人当以九事善奉大家。云何为九？一者，随
 shí zuò yè èr zhě zhuān xīn zuò yè sān zhě yī qiè zuò yè sì
 时作业；二者，专心作业；三者，一切作业；四
 zhě qián yǐ zhān shì wǔ zhě hòu yǐ ài xíng liù zhě yán yǐ chéng
 者，前以瞻侍；五者，后以爱行；六者，言以诚
 shí qī zhě jí shí bù yuǎn lí bā zhě xíng tā fāng shí zé biàn
 实；七者，急时不远离；八者，行他方时则便
 zàn tàn jiǔ zhě chēng dà jiā shù jǐ nú bì shǐ rén cǐ yǐ jiǔ
 赞叹；九者，称大家庶几。奴婢、使人此以九
 shì shàn fèng dà jiā jū shì zǐ rú shì běifāng èr jù fēn bié jū shì
 事善奉大家。居士子，如是北方二俱分别。居士
 zǐ shèng fǎ lù zhōng běifāngzhě wèi dà jiā nú bì shǐ rén
 子，圣法、律中北方者，谓大家、奴婢、使人
 yě jū shì zǐ ruò yǒu rén cí mǐn nú bì shǐ rén zhě bì yǒuzēng
 也。居士子，若有人慈愍奴婢、使人者，必有增
 yì zé wú shuāihào
 益，则无衰耗。

jū shì zǐ rú xià fāngzhě rú shì qīn yǒu guān qīn yǒu chén
 “居士子，如下方者，如是亲友观亲友臣，
 qīn yǒu dāng yǐ wǔ shì ài jìng gòng jǐ qīn yǒu chén yún hé wéi wǔ yī
 亲友当以五事爱敬供给亲友臣。云何为五？一

zhě ài jìng èr zhě bù qīngmàn sānzhě bù qī kuáng sì
者，爱敬；二者，不轻慢；三者，不欺诳；四
zhě shī yǔ zhēnbǎo wǔ zhě jí niàn qīn yǒuchén qīn yǒu yǐ cǐ
者，施与珍宝；五者，极念亲友臣。亲友以此
wǔ shì ài jìng gòng jǐ qīn yǒuchén qīn yǒuchén yì yǐ wǔ shì shàn niàn
五事爱敬供给亲友臣，亲友臣亦以五事善念
qīn yǒu yún hé wéi wǔ yī zhě zhī cái wù jìn èr zhě zhī cái
亲友。云何为五？一者，知财物尽；二者，知财
wù jìn yǐ gòng jǐ cái wù sānzhě jiàn fàng yì jiào hē sì zhě ài
物尽已供给财物；三者，见放逸教诃；四者，爱
niàn wǔ zhě jí shí kě guī yī qīn yǒuchén yǐ cǐ wǔ shì shàn niàn
念；五者，急时可归依。亲友臣以此五事善念
qīn yǒu jū shì zǐ rú shì xià fāng èr jù fēn bié jū shì zǐ shèng
亲友。居士子，如是下方二俱分别。居士子，圣
fǎ lǜ zhōng xià fāng zhě wèi qīn yǒu qīn yǒuchén yě jū shì zǐ
法、律中下方者，谓亲友、亲友臣也。居士子，
ruò rén cí mǐn qīn yǒuchén zhě bì yǒuzēng yì zé wú shuāihào
若人慈愍亲友臣者，必有增益，则无衰耗。

jū shì zǐ rú shàng fāng zhě rú shì shī zhǔ guān shā mén
“居士子，如上方者，如是施主观沙门、

fàn zhì shī zhǔ dāng yǐ wǔ shì zūn jìng gòng yǎng shā mén fàn zhì yún
梵志，施主当以五事尊敬供养沙门、梵志。云
hé wéi wǔ yī zhě bù jìn zhì mén èr zhě jiàn lái zàn shàn sān
何为五？一者，不禁制门；二者，见来赞善；三
zhě fū shè chuáng dài sì zhě shī shè jìng měi fēng ráo yǐn shí wǔ
者，敷设床待；四者，施设净美丰饶饮食；五
zhě yōng hù rú fǎ shī zhǔ yǐ cǐ wǔ shì zūn jìng gòng yǎng shā mén
者，拥护如法。施主以此五事尊敬供养沙门、
fàn zhì shā mén fàn zhì yì yǐ wǔ shì shàn niàn shī zhǔ yún hé wéi wǔ
梵志，沙门、梵志亦以五事善念施主。云何为五？

yī zhě jiāo xìn xíng xìn niàn xìn èr zhě jiāo jìn jiè sānzhě
一者，教信、行信、念信，二者、教禁戒，三者、
jiāo bó wén sì zhě jiāo bù shī wǔ zhě jiāo huì xíng huì lì
教博闻，四者、教布施，五者、教慧、行慧、立
huì shā mén fàn zhì yǐ cǐ wǔ shì shàn niàn shī zhǔ jū shì zǐ rú
慧。沙门、梵志以此五事善念施主。居士子，如
shì shàng fāng èr jù fēn bié jū shì zǐ shèng fǎ lǜ zhōng shàng fāng
是上方二俱分别。居士子，圣法、律中上方

zhě wèi shī zhǔ shāmén fàn zhì yě jū shì zǐ ruò rén zūnfèng
者，谓施主、沙门、梵志也。居士子，若人尊奉

shāmén fàn zhì zhě bì yǒuzēng yì zé wú shuāihào
沙门、梵志者，必有增益，则无衰耗。

jū shì zǐ yǒu sì shè shì yún hé wéi sì yī zhě huì
“居士子，有四摄事。云何为四？一者，惠

shī èr zhě ài yán sānzhě xíng lì sì zhě dēng lì
施；二者，爱言；三者，行利；四者，等利。”

yú shì shì zūnshuō cǐ sòngyuē
于是，世尊说此颂曰：

huì shī jí ài yán cháng wèi tā xíng lì
惠施及爱言，常为他行利，

zhòngshēngdēngtóng lì míngchēng pǔ yuǎn zhì
众生等同利，名称普远至。

cǐ zé shè chí shì yóu rú yù chē rén
此则摄持世，犹如御车人，

ruò wú shè chí zhě mǔ bù yīn qí zǐ
若无摄持者，母不因其子，

dé gòng yǎng gōng jìng fù yīn zǐ yì rán
得供养恭敬，父因子亦然，

ruò yǒu cǐ fǎ shè gù dé dà fú yòu
若有此法摄，故得大福佑。

zhào yuǎn yú rì guāng sù lì fān jié jí
照远于日光，速利翻捷疾，

bù cū shuō cōng míng rú shì dé míng chēng
不粗说聪明，如是得名称。

dìng hù wú gòng gāo sù lì fān jié jí
定护无贡高，速利翻捷疾，

chéng jiù xìn shī lài rú shì dé míng chēng
成就信尸赖，如是得名称。

cháng qǐ bù lǎn duò xǐ shī rén yǐn shí
常起不懒惰，喜施人饮食，

jiāng qù tiáo yù zhèng rú shì dé míng chēng
将去调御正，如是得名称。

qīn yǒu chén tóng xù ài lè yǒu jì xiàn
亲友臣同恤，爱乐有齐限，

wèi shè zài qīn zhōng shū miào rú shī zǐ
谓摄在亲中，殊妙如师子。

chū dāng xué jì shù yú hòu qiú cái wù
初 当 学 技 术 ， 于 后 求 财 物 ，
hòu qiú cái wù yǐ fēn bié zuò sì fēn
后 求 财 物 已 ， 分 别 作 四 分 ，
yī fēn zuò yǐn shí yī fēn zuò tián yè
一 分 作 饮 食 ， 一 分 作 田 业 ，
yī fēn jǔ cáng zhì jí shí fù suǒ xū
一 分 举 藏 置 ， 急 时 赴 所 须 ，
pīn zuò shāng rén jǐ yī fēn chū xī lì
拼 作 商 人 给 ， 一 分 出 息 利 。
dì wǔ wéi qǔ fù dì liù zuò wū zhái
第 五 为 取 妇 ， 第 六 作 屋 宅 ，
jiā ruò jù liù shì bù zēng kuài dé lè
家 若 具 六 事 ， 不 增 快 得 乐 ，
bǐ bì ráo qián cái rú hǎi zhōng shuǐ liú
彼 必 饶 钱 财 ， 如 海 中 水 流 。
bǐ rú shì qiú cái yóu rú fēng cǎi huā
彼 如 是 求 财 ， 犹 如 蜂 采 华 ，
cháng yè qiú qián cái dāng zì shòu kuài lè
长 夜 求 钱 财 ， 当 自 受 快 乐 。
chū cái mò lìng yuǎn yì wù lìng pǔ màn
出 财 莫 令 远 ， 亦 勿 令 普 漫 ，
bù kě yǐ cái yǔ xiōngbào jí háoqiáng
不 可 以 财 与 ， 凶 暴 及 豪 强 。
dōng fāng wéi fù mǔ nán fāng wéi shī zūn
东 方 为 父 母 ， 南 方 为 师 尊 ，
xī fāng wéi qī zǐ běi fāng nú bì shǐ
西 方 为 妻 子 ， 北 方 奴 婢 使 ，
xià fāng qīn yǒu chén shàng shā mén fàn zhì
下 方 亲 友 臣 ， 上 沙 门 梵 志 。
yuàn lǐ cǐ zhū fāng èr jù dé dà chēng
愿 礼 此 诸 方 ， 二 俱 得 大 称 ，
lǐ cǐ zhū fāng yǐ shī zhǔ dé shēng tiān
礼 此 诸 方 已 ， 施 主 得 生 天 。

fó shuō rú shì shànshēng jū shì zǐ wén fó suǒshuō huān xǐ
佛 说 如 是 ， 善 生 居 士 子 闻 佛 所 说 ， 欢 喜

fèngxíng
奉 行 。

huí xiàng jì
回向偈

yuàn yǐ cǐ gōng dé pǔ jí yú yī qiè
愿以此功德 普及于一切

wǒ děng yǔ zhòngshēng jiē gòngchéng fó dào
我等与众生 皆共成佛道

此咒置经书中可灭误跨之罪